

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Rzeszowie

LRZ.410.021.01.2016
P/16/044

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli	P/16/044 - Wsparcie pszczelarstwa w Polsce.
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Rzeszowie.
Kontrolerzy	Dariusz Herda, doradca prawny, upoważnienie do kontroli nr LRZ/99/2016 z dnia 21 września 2016 r. (dowód: akta kontroli str. 1-2)
Jednostka kontrolowana	Wojewódzki Związek Pszczelarzy w Rzeszowie, 35-065 Rzeszów, ul. 8 Marca (dalej też Związek).
Kierownik jednostki kontrolowanej	Tadeusz Dylon, Prezes Związku od 21 marca 2015 r. W poprzedniej kadencji Prezesem WZP był Pan Roman Bartoń (od 26 lutego 2011 r.). (dowód: akta kontroli str. 3-10)

II. Ocena kontrolowanej działalności¹

Ocena ogólna

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działania Związku prowadzone w ramach Krajowego Programu Wsparcia Pszczelarstwa (KPWP) w latach 2013-2016 (do września).

W kontrolowanym okresie Związek uczestniczył w działaniach na rzecz rozwoju pszczelarstwa w Polsce zarówno jako podmiot wpływający na kształt aktów prawnych i dokumentów stanowiących podstawę udzielania pomocy, a także jako podmiot uprawniony, ubiegający się o refundację środków w ramach poszczególnych działań przewidzianych we Wspólnej Polityce Rolnej Unii Europejskiej i mechanizmie „Wsparcie rynku produktów pszczelich”.

Związek aktywnie współpracował na rzecz rozwoju pszczelarstwa z jednostkami samorządu terytorialnego Województwa Podkarpackiego, a w szczególności z Samorządem Województwa Podkarpackiego. W ramach tej współpracy propagowano możliwości jakie dają programy wsparcia pszczelarstwa, prowadzono akcje edukacyjne na rzecz pszczelarstwa, a także podejmowano działania praktyczne polegające m.in. na akcji nasadzeń drzewek miododajnych w województwie i prowadzeniu akcji edukacyjnych i szkoleń na temat roli pszczół dla środowiska np. w trakcie corocznie organizowanego „Podkarpackiego Święta Miodu”.

¹ Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna. Jeżeli sformułowanie oceny ogólnej według proponowanej skali byłoby nadmiernie utrudnione, albo taka ocena nie dawałaby prawdziwego obrazu funkcjonowania kontrolowanej jednostki w zakresie objętym kontrolą, stosuje się ocenę opisową, bądź uzupełnia ocenę ogólną o dodatkowe objaśnienie

Pozytywnie ocenić należy działania Związku jako podmiotu uprawnionego, realizującego programy objęte mechanizmem Wspólnej Polityki Rolnej, dotyczące wsparcia produktów pszczelich na sezony 2013/14, 2014/15 i 2015/16.

Związek, w każdym z ww. sezonów, zrealizował po sześć projektów wsparcia uzyskując z ARR dofinansowanie w łącznej wysokości 2.930,1 tys. zł. Najwyższy udział w uzyskanej z ARR pomocy miały środki otrzymane w programie na zakup sprzętu pszczelarskiego oraz na zakup leków do zwalczania warrozy (odpowiednio: 45% i 35% uzyskanych środków). W okresie objętym kontrolą pomoc na zakup pszczół, leków, sprzętu i przyczep świadczono w łącznie 9.223 przypadkach.

Związek prawidłowo realizował zawarte z ARR umowy na poszczególne kierunki wsparcia i wypełniał zobowiązania z nich wynikające, w tym także w zakresie nadzoru nad realizacją programów przez pszczelarzy (odbiorców końcowych).

Umowy z pszczelarzami zawierały wszystkie regulacje i warunki wymagane przez ARR. Oględziny przeprowadzone u wybranej grupy beneficjentów końcowych pomocy nie wykazały nieprawidłowości związanych z naruszeniem postanowień umów zawartych ze Związkiem, zarówno w zakresie posiadania sprzętu jak i innych formalnych obowiązków nałożonych na pszczelarzy.

Dzięki uzyskanemu w okresie objętym kontrolą wsparciu możliwe było m.in. zakupienie 37,5 tys. opakowań leków do zwalczania warrozy, zakupienie 20,7 tys. pszczół (matek pszczelich, odkładów i pakietów²), przeprowadzenie 371 analiz jakości miodów, sfinansowanie 87 godzin specjalistycznych wykładów dla pszczelarzy i zakup 24 przyczep do przewozu pszczół. Największe znaczenie dla przedstawienia roli Związku w realizacji polityki państwa dla wsparcia pszczelarstwa mają jednak w ocenie NIK dane dotyczące zakupionego sprzętu pszczelarskiego.

W trzech kontrolowanych sezonach pszczelarskich Związek pośredniczył w zakupie przez pszczelarzy ponad 4 tys. sztuk fabrycznie nowego, specjalistycznego sprzętu pszczelarskiego, za cenę netto 2.659,2 tys. zł. Najliczniejszą grupę sprzętu stanowiły ule w liczbie 2.403 sztuk, zaś najwyższy pod względem wartości udział miały miodarki, których zakupiono łącznie 515 za kwotę netto 1.128,6 tys. zł. Obowiązkiem Związku było ujęcie każdej sztuki sprzętu w umowie z beneficjentem końcowym pomocy (pszczelarzem), a następnie jej rozliczenie (finansowe i rzeczowe) z ARR.

W ocenie NIK realizacja programów wsparcia pszczelarstwa była prawidłowo nadzorowana, w szczególności od 2015 r., kiedy uprawnieni przedstawiciele Związku przeprowadzali kontrole u beneficjentów korzystających z programu zakupu sprzętu pszczelarskiego. Kontroli takich przeprowadzono 5. Ponadto w latach 2013-2016 ARR przeprowadziła w Związku 13 kontroli realizacji obowiązków wynikających z zawartych umów, a dodatkowo 3 kontrole w tym zakresie przeprowadzono u beneficjentów końcowych pomocy.

Tematyka mechanizmów wsparcia pszczelarstwa była także przedmiotem kontroli przeprowadzonych w Związku przez Wojewódzki Inspektorat Jakości Handlowej Artykułów Rolno Spożywczych w Rzeszowie oraz Urząd Kontroli Skarbowej w Rzeszowie. Kontrole te nie stwierdziły nieprawidłowości w działaniach Związku.

² odkład pszczeli - kilka plastrów z czerwiem i pokarmem wraz z osiadającymi je pszczołami, pobranych z jednej lub kilku rodzin i osadzonych w nowym ulu; pakiet – rodzina pszczela bez plastrów, składająca się z pszczół oraz czerwiacej, oznakowanej matki pszczelej

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

1. Polityka w zakresie sektora pszczelarstwa

Opis stanu
faktycznego

W sprawie oceny pomocy państwa na rzecz rozwoju pszczelarstwa wyjaśnienia złożył Prezes Związku Pan Tadeusz Dylon. W trakcie oględzin dotyczących wykorzystania udzielonej w ramach KPWP pomocy na zakup sprzętu oświadczenia w tej sprawie złożyli także pszczelarze, jako końcowi beneficjenci programów wsparcia.

Pan Tadeusz Dylon wyjaśnił, że „pomoc taka jest potrzebna i zasadna. Jest to obecnie jedyna tak szeroka pomoc jaką uzyskuje ten sektor rolnictwa. [...] Poprawia się efektywność gospodarki pszczelarskiej, jej wydajność, rośnie oszczędność czasu pszczelarzy. Praca pszczelarzy staje się łatwiejsza i nabiera obecnie profesjonalnego charakteru.

[...] Wprowadza się nowe gatunki i linie pszczół, które są bardziej przystosowane do warunków bytowych w danym regionie i wydajniejsze. Dofinansowane leki podnoszą zdrowotność pszczół i pomagają zwiększać ich liczebność.

[...] pomoc skierowana na finansowanie szkoleń branżowych dla pszczelarzy wpływa na świadomość pszczelarzy i podnosi poziom ich wiedzy praktycznej.

Wszystkie te działania spowodowały, że w naszym Związku na przestrzeni ostatnich lat liczba pszczelarzy prowadzących pasieki oraz samych rodzin pszczelich wzrosła odpowiednio z 2.175 i 54.716 we wrześniu 2014 r. do 2.431 i 62.569 we wrześniu 2016 r., co oznacza ponad 10% wzrost na przestrzeni 2 lat.”

(dowód: akta kontroli str. 112-115)

Beneficjenci końcowi pomocy podnosili, że w ich ocenie pomoc państwa jest potrzebna i pomaga im unowocześnić gospodarstwa. Bardzo ważna jest też pomoc na zwalczanie chorób pszczół. Zagrożeniem dla pasiek jest też rozrastanie się miast i wsi. Nowi mieszkańcy nie są zainteresowani sąsiedztwem pasiek i podejmują działania w celu ograniczenia lub zlikwidowania takiej działalności. Pszczelarze często przegrywają walkę o pozostanie w starych miejscach i muszą likwidować działalność.

Pszczelarze zwracali uwagę na to aby bardziej zaangażować naukę w pomoc dla tej branży. Wyniki badań powinny być zdecydowanie szybciej przekazywane pszczelarzom. Należałoby też rozszerzyć współpracę międzynarodową w zakresie wymiany leków i doświadczeń oraz wprowadzenie obowiązkowego, cyklicznego badania pasiek przez weterynarzy, co zapobiegłoby masowym chorobom pszczół.

Wszyscy beneficjenci końcowi pomocy twierdzili, że najbardziej oczekiwaliby żeby pomoc dla pszczelarzy w postaci finansowej występowała jako dopłaty do rodziny pszczelej. Wtedy uzyskiwane środki mogłyby przeznaczyć na to co jest dla nich najbardziej istotne i potrzebne w danym momencie. Obecnie środki są kierunkowane na określony sprzęt i pszczelarze nie mogą kupić nic innego. Jednocześnie obserwuje się, że sprzęt z listy refundowanej bardzo zdrożał i na refundacji ostatecznie zarabiają producenci sprzętu pszczelarskiego.

Wskazywali też, że pomocne byłoby rozszerzenie listy sprzętu refundowanego np. o sprzęt monitorujący. Pasieki obwoźne bardzo narażone są na kradzieże i w związku z tym pszczelarze ponoszą większe koszty na jej ochronę i dozorowanie.

(dowód: akta kontroli str. 420, 448, 482)

2. Współpraca jednostek administracji publicznej z zainteresowanymi organizacjami i instytucjami w zakresie wsparcia pszczelarstwa.

Opis stanu faktycznego

W 2015 roku w Związku nastąpiły zmiany personalne. Obecnie w Związku nie pracują już osoby zajmujące się zagadnieniami związanymi z KPWP oraz mechanizmem wsparcia rynku produktów pszczelich za sezon 2014/15 i lata wcześniejsze.

Z informacji uzyskanych z Agencji Rynku Rolnego dotyczących ewentualnej współpracy ze Związkiem przy przygotowaniu procedur wewnętrznych dotyczących realizacji mechanizmu „Wsparcie rynku produktów pszczelich” wynika, że Agencja konsultuje projekty wewnętrznych aktów prawnych z Polskim Związkiem Pszczelarskim. W tym zakresie nie współpracuje z WZP w Rzeszowie.

(dowód: akta kontroli str. 112-115, 121-124)

W latach 2013-2016 Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi (MRiRW) przysyłało do Związku projekty Krajowego Programu Wsparcia Pszczelarstwa na poszczególne lata z prośbami o ewentualne uwagi (np. pismo z dnia 13 marca 2013 r. dotyczące KPWP na lata 2013/14, 2014/15 i 2015/16). Podobnie z MRiRW przesyłano w tym celu także projekty aktów prawnych dotyczących programów wsparcia pszczelarstwa (np. pismo z dnia 26 stycznia 2015 r.). Organizowało również spotkania w celu omawiania zagadnień dotyczących zmian instrumentów wsparcia w perspektywie finansowej 2014-2020 (np. pismo z dnia 14 maja 2015 r.).

W dniu 25 czerwca 2015 r. MRiRW zwróciło się m.in. do Związku o wypełnienie ankiety zawierającej pytania dotyczące oceny potrzeb sektora pszczelarskiego pomocnej przy opracowaniu KPWP na lata 2016/17 i 2018/19. Związek sporządził taką ankietę i odesłał ją w dniu 15 lipca 2015 r.

Wyniki ankiet omawiane były na spotkaniu organizowanym w dniu 29 września 2015 r. Założenia KPWS omawiano także na spotkaniu w dniu 14 grudnia 2015 r.

(dowód: akta kontroli str. 23-48)

W ankiecie, o której mowa wyżej Związek najwyżej ocenił pomoc związaną ze zwalczaniem inwazji pasożytów i chorób pszczół oraz środków kierowanych na pomoc techniczną dla pszczelarzy. Podnoszono także, że najważniejszym wyzwaniem jest skuteczne zwalczanie chorób pszczół i dofinansowanie do sprzętu. Równie ważnym w ocenie Związku działaniem jest dofinansowanie szkoleń dla pszczelarzy.

MRiRW i ARR nie informowały Związku o sposobie wykorzystania zgłaszanych uwag i ich wpływu na KPWP.

(dowód: akta kontroli str. 23-48)

Prezes Tadeusz Dylon wyjaśnił w tej sprawie, że „Związek współpracował z MRiRW przy przygotowywaniu KPWP w formie konsultacji społecznych. [...] zgłaszałem propozycję zwiększenia wysokości refundacji kosztów do 5 % wartości kosztów projektów przyjętych do realizacji ponieważ stawka wówczas przyjęta na poziomie 2% jest nieadekwatna do kosztów rzeczywiście ponoszonych przez związki pszczelarskie. [...] postulaty nie zostały wówczas uwzględnione. Podobnie ma się sprawa ze stawkami przewidzianymi w programie szkoleń. Stawki za godzinę

wykładu nie wystarczają na pokrycie rzeczywistych kosztów. [...] Postulaty związków terenowych, wojewódzkich, zgłaszane są poprzez PZP, który przekazuje je do Ministerstwa lub ARR. Nie mamy formalnych zasad przekazywania tych uwag. [...] propozycje najczęściej zgłaszamy ustnie na zebraniach przedstawicieli związków terenowych, a PZP zbiorczo przekazuje je dalej jako propozycję wspólną całego zrzeszonego środowiska pszczelarzy.

MRiRW lub ARR nie informowały Związku bezpośrednio o przyjęciu lub niezrealizowaniu postulatów. Informacje takie przekazywane były na drugim spotkaniu w ramach konsultacji społecznych, ale nie mieliśmy na to wpływu jakie propozycje zostały uwzględnione, a jakie nie i dlaczego”.

(dowód: akta kontroli str. 112-115)

W sprawie współpracy Związku z innymi instytucjami w zakresie programów wsparcia pszczelarstwa Prezes Tadeusz Dylon wyjaśnił, że „Związek poza wskazanymi wcześniej podmiotami tj. Ministerstwem Rolnictwa i ARR współpracuje na szeroką skalę z samorządami terytorialnymi województwa podkarpackiego. Współpraca ta związana jest także z realizacją programów wsparcia pszczelarstwa. Głównie korzystamy z pomocy samorządów w celu propagowania możliwości jakie dają mechanizmy WPR. Rozwijamy także inną współpracę np. w zakresie rozwoju pożytków pszczelich. Od 2 lat wraz z Urzędem Marszałkowskim i Wojewódzkim Funduszem Ochrony Środowiska prowadzimy akcję nasadzeń drzew i krzewów miododajnych, głównie lip miododajnych, klonów i akacji. [...] Ważnym elementem współpracy z samorządami są też konferencje szkoleniowe dla pszczelarzy i rolników gdzie istotną pozycję zajmują zasady stosowania środków ochrony roślin przez rolników. Ma to kolosalne znaczenie dla ochrony pszczół przed zatruciem wynikającym z niewłaściwie stosowanych oprysków. Dzięki takim akcjom świadomość społeczeństwa bardzo wzrasta”.

(dowód: akta kontroli str. 112-115)

O kierunkach wsparcia przyjmowanych w KPWP oraz o konkretnych działaniach i kwotach przyznanych w poszczególnych sezonach Związek informował prezesów kół pszczelarzy. Z samorządami zawierano umowy dotyczące współpracy polegającej na przeprowadzaniu akcji edukacyjnych z zakresu m.in. roli pszczół, zakupu i rozdysponowania sadzonek drzewek miododajnych, produkcji materiałów edukacyjnych (broszur i filmów). Zarząd Województwa Podkarpackiego obejmował patronat nad organizowanym corocznie „Podkarpackim Świętem Miodu” gdzie reklamowano gospodarkę pasieczną i produkty pszczele. O patronat medialny nad tą imprezą zwracano się do mediów lokalnych, w tym do Polskiego Radia Rzeszów.

(dowód: akta kontroli str. 49-78)

Ocenę KPWP sformułowaną przez Związek oraz odbiorców końcowych zawarto w punkcie 1 niniejszego wystąpienia.

Prezes Tadeusz Dylon wyjaśnił, że fundusze w ramach wsparcia mogłyby być inaczej kierowane np. poprzez dopłaty bezpośrednio do rodziny pszczelej. Wskazał także, że znacznie wzrosły ceny sprzętu pszczelarskiego i leków, a dopłaty z ARR tylko rekompensują ten wzrost.

Tadeusz Dylon podał ponadto, że „zasadne byłoby też rozważenie czy nie kierować środków pomocy na produkt czyli na dopłaty do sprzedawanego miodu lub zapewnienie skupu miodu po określonych cenach. Teraz te kwestie reguluje tylko rynek i pszczelarze mają kłopoty ze zbilansowaniem działalności, szczególnie

w sytuacji gdy dany rok ze względu np. na pogodę jest gorszy i pozyskanie miodu z jednego ula niższe”.

(dowód: akta kontroli str. 112-115)

3. Realizacja programów wsparcia pszczelarstwa

Opis stanu
faktycznego

Związek nie posiadał dokumentacji wewnętrznej (instrukcji, procedur, dokumentów, itp.), regulujących postępowanie związane z ubieganiem się o refundację projektów składanych w kontrolowanym okresie do ARR w ramach KPWP. Związek nie opracowywał też pisemnych, wewnętrznych zasad rozliczania się z beneficjentami w tym czasie.

Pan Tadeusz Dylon wyjaśnił w tej kwestii, że spisany został harmonogram działań w sprawach realizowanych programów i „[...] nie ma potrzeby opracowania w Związku odrębnych procedur regulujących te kwestie ponieważ czynności te wykonujemy cyklicznie od wielu lat. Znamy wymogi stawiane nam i odbiorcom końcowym w umowach i warunkach ARR. Dotychczas nie było przypadku abyśmy zaniedbali tym obowiązkom.”

(dowód: akta kontroli str. 112-115)

Ustalono, że pracownicy biura zajmujący się projektami dysponowali harmonogramem działań prowadzonych w sezonie 2014/2015 oraz planem działań na sezon 2015/16, w którym ujęte były konkretne zadania do wykonania rozpisane na poszczególnych adresatów (WZP, koła pszczelarzy, lekarzy weterynarii, pszczelarzy jako beneficjentów końcowych pomocy) i z podaniem daty lub okresu w jakim to działanie należy podjąć/wykonać.

(dowód: akta kontroli str. 168-170)

Zaproszenia do składania projektów oraz warunki ubiegania się o refundację w ramach KPWP ARR publikowała na swojej stronie internetowej. Organizowano też spotkania dla organizacji pszczelarskich, na których prezentowano założenia KPWP, w tym plan publikacji zaproszeń do składania projektów w poszczególnych sezonach.

(dowód: akta kontroli str. 121-124)

W okresie objętym kontrolą nie stwierdzono przypadków odrzucenia złożonego przez Związek projektu lub wniosku o refundację ze względu na niedochowanie terminu określonego w warunkach ubiegania się o refundację lub w zawartych umowach.

Pan Tadeusz Dylon w sprawie źródeł informacji o naborze projektów i ich warunków wyjaśnił, że „w naszej ocenie ARR nie dokłada dostatecznych starań mających na celu informowanie o zasadach korzystania ze wsparcia w ramach KPWP. Informacje takie pozyskujemy bowiem wyłącznie z ich strony internetowej. Nawet nowe warunki dotyczące projektów musimy sami ustalić, wydrukować i stosować. Agencja nie prowadzi w tym zakresie działań informacyjnych na szeroką skalę, nie organizują też żadnych szkoleń [...] (w kierunku poznania zasad i procedur programów i dobrych praktyk stosowanych przez innych uczestników, a pożądanym przez ARR). Dotychczas nie było przypadku odrzucenia naszych wniosków ze względu na uchybienie terminów”.

(dowód: akta kontroli str. 112-115)

W każdym sezonie objętym kontrolą (2013/14, 2014/15, 2015/16) Związek składał do ARR po 6 projektów, na następujące kierunki wsparcia:

1. szkolenie,
2. analiza jakości miodu,
3. zakup leków do zwalczania warrozy,
4. zakup pszczół,
5. zakup sprzętu pszczelarskiego oraz
6. zakup przyczep (lawet) do przewozu uli.

Łącznie w sezonach objętych kontrolą złożono do ARR 18 projektów na kwotę 4.727.573,82 zł. We wszystkich przypadkach podpisano umowy. Kwota netto wynikająca z tych umów wyniosła 4.152.395,01 zł.

(dowód: akta kontroli str. 171-174, 176)

W sezonach 2013/14, 2014/15 oraz 2015/16 nie było przypadku odrzucenia przez ARR złożonego przez Związek projektu.

Przypadek taki wystąpił w sezonie 2012/13 i dotyczył projektu na zakup przyczep (lawet) do przewozu uli. Projekt na kwotę 12.047,83 zł został odrzucony.

W uzasadnieniu podano, że Komisja przy rozpatrywaniu wniosków brała pod uwagę m.in. stopień realizacji umów w sezonie 2011/12, w którym Związek w całości nie wykorzystał przyznanej kwoty w wysokości 7.435,05 zł.

(dowód: akta kontroli str. 169-173)

Związek w okresie objętym kontrolą nie wycofywał złożonych do ARR projektów.

(dowód: akta kontroli str. 112-115)

W okresie objętym kontrolą Związek nie zlecał realizacji projektów innym podmiotom.

(dowód: akta kontroli str. 112-115)

W okresie objętym kontrolą Związek złożył wnioski o refundację w każdym z 18 przypadków podpisania umowy z ARR. W każdym przypadku przyznano refundację.

Kwota refundacji wynikająca ze złożonych wniosków wyniosła łącznie 2.951.571,46 zł, natomiast zrefundowana została kwota 2.930.123,90 zł tj. 99,3%.

(dowód: akta kontroli str. 171-174)

Przypadki dokonania refundacji w niższej niż wnioskowano kwocie wystąpiły w 11 projektach (w kwotach od 19,55 zł do 7.313,44 zł). Łącznie w okresie objętym kontrolą nie zrefundowano kosztów w wysokości 21.447,56 zł.

(dowód: akta kontroli str. 171-174, 176)

W informacjach przesyłanych przez ARR, o przyznanej kwocie refundacji, podawano przyczyny nieuwzględnienia określonych kosztów i ich wysokości.

W informacji dotyczącej kwoty refundacji za sprzęt w sezonie 2013/14 podano, że nie uwzględniono wydatków w wysokości 4.544,72 zł netto na zakup miodarki i odstojnika (pszczelarz M.W.) ze względu na to, że pszczelarz w dniu podpisania umowy i wystawienia faktury był osobą nieletnią, a ponadto nie dosłano dokumentu potwierdzającego dokonanie przelewu za fakturę.

W informacji dotyczącej sprzętu w sezonie 2015/16 podano, że nie uznano wydatków w wysokości 544,71 zł (pszczelarze G.W. i R.Z.) ze względu na zakup uli

w ilości większej niż 20% posiadanych rodzin pszczelich na dzień 30 kwietnia 2015 r. (warunki wsparcia).

W informacji dotyczącej kwoty refundacji za zakup pszczoł w sezonie 2013/14 podano, że nie uznano wydatków w wysokości 1.430,19 zł m.in. z powodu odebrania przez 6 pszczelarzy większej ilości matek i odkładów pszczelich niż 50% posiadanych przez nich rodzin pszczelich na dzień 30 września 2013 r., a także ze względu na to, że 2 pszczelarzy zamieszkiwało pod tym samym adresem co sprzedawcy odkładów (warunki wsparcia).

W informacji dotyczącej analizy jakości miodu za sezon 2013/14 podano, że nie uznano wydatków w wysokości 1.194,13 zł ze względu na to, że badanie na zawartość proliny nie było objęte umową.

W informacji dotyczącej kwoty refundacji za szkolenia w sezonie 2013/14 podano, że nie uznano wydatków w wysokości 1.276,16 zł m.in. ze względu na to, że wykładowcy nie byli wskazani w umowie z ARR oraz za wyżywienie ze względu na to, że podpisani na listach uczestnicy (2 osoby) nie podali numeru weterynaryjnego pasiek.

(dowód: akta kontroli str. 176, 193-277)

Poniższe zestawienie przedstawia liczbę beneficjentów końcowych (pszczelarzy), którzy w poszczególnych sezonach skorzystali z refundacji oraz kwotę jaką przyznała ARR (kwoty uwzględniają koszty dodatkowe dla Związku w ramach każdego z programów wsparcia tj. 2%):

Program wsparcia	2013/2014		2014/2015		2015/2016	
	osoby	kwota	osoby	kwota	osoby	Kwota
zakup pszczoł	799	146.331,78	864	177.651,14	832	153.950,57
zakup leków	1.785	317.686,62	1.822	349.174,88	1844	360.189,96
zakup sprzętu	367	416.081,67	435	449.207,33	451	461.860,78
zakup przyczep	8	15.392,29	5	10.295,52	11	2.422,05
Razem*	2.959	895.492,36	3126	986.328,87	3138	978.423,36

*beneficjenci końcowi pomocy w poszczególnych sezonach mogli brać udział w kilku programach wsparcia.

(dowód: akta kontroli str. 177-192)

W programie zakupu lawet nie było przypadku skorzystania z pomocy przez beneficjenta końcowego w więcej niż w jednym sezonie. Natomiast spośród wykazanych w tabeli 1.252 przypadków udzielania pomocy na zakup sprzętu pszczelarskiego:

- 100 pszczelarzy tj. 12% ogółu korzystających uzyskiwało pomoc trzykrotnie (tj. w każdym badanym sezonie), a wartość netto zakupionego przez nich sprzętu wyniosła 608.839,99 (tj. 28% sumy za 3 sezony),
- 230 pszczelarzy tj. 28% skorzystało z pomocy 2-krotnie (w 2 sezonach), a wartość netto zakupionego przez nich sprzętu wyniosła 819.235,15 (tj. 37% sumy za 3 sezony),
- 492 pszczelarzy tj. 60% skorzystało z pomocy 1 raz, a wartość netto zakupionego przez nich sprzętu wyniosła 766.768,48 zł (tj. 35 % sumy za 3 sezony).

(dowód: akta kontroli str. 176-192)

Związek nie dysponował danymi dotyczącymi pszczelarzy, którzy spełniali warunki określone dla ubiegania się o refundację, a jej nie otrzymali.

Jak wyjaśnił Prezes Tadeusz Dylon „Związek występuje z danym projektem w oparciu o dane przesłane z poszczególnych Kół pszczelarzy. Następnie, po tym jak Komisja dokonująca oceny projektów ustali budżet każdego z nich i prześle informację o konkretnych kwotach Związek dokonuje jej rozdysponowania na poszczególne koła pszczelarzy. Uwzględnia przy tym liczbę rodzin pszczelich w każdym z kół, o czym informuje prezesów kół. Tam następuje potem ostateczny podział uzyskanej pomocy na pszczelarzy zgłaszających wnioski o wsparcie i spełniających jednocześnie warunki stawiane przez Agencję (np. liczbę rodzin pszczelich czy wielkość gospodarstwa). W związku z tym nie dysponujemy wiedzą o tym ile ewentualnie osób spełniało kryteria do pomocy, a jej nie otrzymało w danym roku”.

(dowód: akta kontroli str. 112-115)

Związek zawierał z odbiorcami końcowymi sprzętu umowy, w których określał wszystkie elementy określone przez ARR w warunkach ubiegania się o refundację.

(dowód: akta kontroli str. 176, 193-277)

Analizie szczegółowej poddano rozliczenia sprzętu pszczelarskiego i lawet, z dwoma beneficjentami końcowymi, którzy w sezonach 2013/14, 2014/15 i 2015/16 otrzymali najwyższe kwoty refundacji.

Dodatkowo zbadano sposób realizacji umów na zakup leków do zwalczania warrozy oraz zakupu pszczół (matek, pakietów lub odkładów pszczelich). Łącznie zbadano dokumentację rozliczeń z 12 odbiorcami końcowymi sprzętu pszczelarskiego i lawet oraz przeanalizowano 13 przypadków (2 przypadki jednakowej wartości) korzystania przez pszczelarzy z pomocy na zakup leków i pszczół.

Umowy były zgodne ze wzorem załączonym do umowy z ARR. Odbiorcy końcowi deklarowali posiadanie odpowiedniej (wymaganej przez ARR) liczby rodzin pszczelich uprawniającej do uzyskania pomocy, a także wielkość ekonomiczną gospodarstw (w jednostkach ESU tj. Europejska Jednostka Wielkości Ekonomicznej wyrażająca dochodowość gospodarstwa, 1ESU=1200 EUR).

W wyniku rozliczenia każdej umowy dotyczącej zakupu przyczep do przewozu pszczół Związek posiadał: kopie faktur za zakupione przyczepy poświadczone za zgodność przez odbiorcę, kopie przelewów, kopie dowodów rejestracyjnych przyczep, kopie umów ubezpieczeń komunikacyjnych OC i AC, świadectwo zgodności sprzętu WE.

Wielkości kwot wynikające z faktur były takie jak przyjęte w umowach.

W wyniku rozliczenia każdej umowy dotyczącej zakupu sprzętu pszczelarskiego Związek posiadał poświadczone za zgodność przez odbiorcę kopie faktur oraz dokonanych przelewów.

Wielkości kwot wynikające z faktur i przelewów były takie jak przyjęte w umowach.

Związek dokonał przelewów środków refundacji w terminach wynikających z informacji o przyznanych kwotach refundacji nadesłanych przez ARR.

(dowód: akta kontroli str. 278-337, 385-419, 429-447, 460-481)

W zakresie projektów na zakup leków do zwalczania warrozy oraz zakupu pszczół (matek, pakietów lub odkładów pszczelich) Związek nie zawierał umów z pszczelarzami (beneficjentami końcowymi pomocy). W umowach zawieranych z ARR wskazywano odpowiednio:

- lekarzy weterynarii, którzy będą sprzedawać leki do zwalczania warrozy oraz
- pasieki realizujące programy hodowlane dla linii hodowlanych, które będą sprzedawały zamówione matki pszczele, pakiety lub odkłady.

W umowach zawarto też postanowienia dotyczące warunków formalnych jakie muszą spełniać odbiorcy leków warrozoobójczych oraz pszczół. Warunki te wynikały z wytycznych ARR określanych dla każdego sezonu wsparcia.

Beneficjenci końcowi pomocy (pszczelarze) dokonywali odbioru leków bezpośrednio u lekarzy weterynarii lub poprzez koła pszczelarzy. Odbiór pszczół, odkładów i pakietów organizowany był poprzez poszczególne koła pszczelarzy.

Związek w ramach procedury refundowania wydatków na leki przesyłał do ARR wnioski o refundację ze wskazanymi fakturami za leki wystawionymi przez lekarzy weterynarii i ilościowym zestawieniem poszczególnych środków, kserokopie faktur i przelewów oraz imienne wykazy odbiorców środków.

Analogiczne wymagania określone były w umowach dotyczących zakupu pszczół. Dodatkowo Związek (poprzez koła pszczelarzy) wydawał każdemu odbiorcy pszczół pokwitowanie odebranych matek, pakietów lub odkładów pszczelich (§ 7 ust. 5 umowy).

Kwoty refundacji przekazywane były pszczelarzom poprzez zrzeszające ich koła pszczelarzy, co potwierdzali oni na listach wypłat za zrefundowane leki i pszczoły.

Lekarze weterynarii dokonujący sprzedaży leków przekazywali do powiatowych lekarzy weterynarii zawiadomienia o podejrzeniu wystąpienia warrozy (§ 4 ust. 2 umowy), a także na listach odbioru leków potwierdzali, że wskazani odbiorcy leków otrzymali książki leczenia zwierząt z wpisami poświadczającymi rodzaj i ilość zakupionych leków.

Odbiorcy końcowi pomocy potwierdzali odbiór leków i pszczół na listach odbioru, a także kwitowali odbiór przyznanych kwot refundacji.

(dowód: akta kontroli str. 177-192, 348-369)

Przeprowadzono oględziny zakupionego sprzętu u 3 wybranych pszczelarzy, których rozliczenia badano przy uwzględnieniu kryterium najwyższej zrefundowanej kwoty, w tym jednego który uzyskał dofinansowanie na zakup przyczepy do przewozu uli i dwóch, którzy uzyskali dofinansowanie do zakupu sprzętu pszczelarskiego. Oględzinom poddano także inny sprzęt zakupiony przez te osoby w ramach dofinansowania w programach realizowanych w latach 2013-2016 (sprawdzono realizację wszystkich podpisanych przez nich umów za 3 sezony).

Pszczelarz R.S. w ramach 4 umów zakupił: lawetę do przewozu uli, 13 uli, 3 odstojniki do miodu (w ramach umowy nr 325/2014 zawartej w dniu 18 marca 2014 r.) oraz miodarkę.

Pszczelarz M.J. w ramach 2 umów zakupił: refraktometr, 12 uli, odstojnik do miodu oraz suszarkę do suszenia obnóży pyłkowych.

Pszczelarz B.G. w ramach 3 umów zakupił: 25 uli oraz 2 stoły do odklepienia ramek.

Ustalono, że:

- sprzęt objęty badanymi umowami był zgodny z fakturami zakupu i znajdował się w posiadaniu pszczelarzy;
- sprzęt jest w dobrym stanie technicznym;
- sprzęt został oznaczony odpowiednim napisem „ARR-rok zakupu”;
- beneficjenci posiadali dokumentację finansową na zakup sprzętu;
- przyczepa do przewozu uli była zarejestrowana i ubezpieczona.

(dowód: akta kontroli str. 370-384, 421-428, 449-459)

W trakcie oględzin pszczelarze złożyli oświadczenia dotyczące programów wsparcia. Ustalenia z nich wynikające zawarto także w punkcie 1 wystąpienia. Dodatkowo z oświadczeń tych wynika, że gospodarstwa pasieczne będą oni prowadzili nadal nawet przy braku pomocy ze środków publicznych. Głównie ze względu na „zamiłowanie do pszczół”.

(dowód: akta kontroli str. 420, 448, 482)

Efekty udziału Związku w mechanizmach wsparcia w sezonach 2012/2013; 2013/2014, 2014/2015 i 2015/2016 ustalono na podstawie wniosków o refundację przedkładanych do Agencji Rynku Rolnego (załącznik nr 2 do umów). Liczbę beneficjentów końcowych uczestniczących w poszczególnych mechanizmach podano na stronie 8 wystąpienia.

Dzięki wsparciu uzyskano m.in.:

a) w zakresie programu dotyczącego analizy jakości miodu przeprowadzono 371 analiz chemicznych i pyłkowych;

b) w zakresie przeprowadzonych szkoleń sfinansowano koszty: wydrukowania 560 kompletów materiałów szkoleniowych, 1.654 usług gastronomicznych i 210 noclegów, wynagrodzenia dla 22 wykładowców za 87 godzin wykładów, wynajmu sal wykładowych za 10 dni;

c) w zakresie zakupu leków do zwalczania warrozy zakupiono 27.333 opakowań leku Apiwarol, 5.726 opakowań leku Baywarol oraz 4.452 opakowań leku Biowar. Łącznie zakupiono 37.511 opakowań leków;

d) w zakresie zakupu przyczep (lawet) do przewozu uli dofinansowano zakup 24 lawet;

e) w zakresie zakupu pszczół sfinansowano zakup 17.841 matek pszczelich (nieunasiennionych, unasiennionych i reprodukcyjnych), 2.547 odkładów pszczelich oraz 299 pakietów pszczelich.

Poniższa tabela przedstawia szczegółowe dane dotyczące projektu wsparcia zakupów sprzętu pszczelarskiego, w rozbiciu na rodzaje zakupionego sprzętu, a także całkowitą wartość poszczególnych rodzajów sprzętu i kwotę refundacji:

- za sezony 2012/13 i 2013/14:

Rodzaj sprzętu	Sezon 2012/13		Sezon 2013/14	
	sztuki	wartość netto	sztuki	wartość netto
dekrytalizator*	-	-	19	20.108,95
miodarka	128	280.364,20	131	297.951,78
odstojnik	102	49.864,85	101	49.498,23
refraktometr*	-	-	48	12.887,82
stół do odsklepiania plastrów	80	72.677,12	86	88.228,34
suszarka do suszenia obnóży pyłkowych	18	20.324,40	25	29.845,94
topiarka do wosku	32	24.189,43	45	25.978,85
ul*	-	-	585	158.093,48
urządzenie do kremowania miodu	5	16.922,36	3	9.398,37

Suma końcowa	365	464.342,36	1.043	691.991,76
---------------------	------------	-------------------	--------------	-------------------

* dekrystalizatory, refraktometry i ule nie były refundowane w sezonie 2012/13.

- za sezony 2014/15 i 2015/16 oraz łącznie za lata 2012-2016:

Rodzaj sprzętu	2014/15		2015/16		Razem lata 2012-2016	
	Ilość sztuk	Wartość netto	Ilość sztuk	Wartość netto	Ilość sztuk	Wartość netto
dekrystalizator	19	25.794,29	14	16.070,72	52	61.973,96
miodarka	128	294.826,04	128	255.474,98	515	1.128.617,00
odstojnik	111	47.568,28	97	47.108,30	411	194.039,66
refraktometr	28	8.433,23	24	7.248,78	100	28.569,83
stół do odsklepiania plastrów	60	68.938,15	80	89.366,97	306	319.210,58
suszarka do suszenia obnóży pyłkowych	20	24.900,39	14	16.940,65	77	92.011,38
topiarka do wosku	63	47.794,30	39	28.930,25	179	126.892,83
ul	770	211.329,11	1.048	293.410,21	2.403	662.832,80
urządzenie do kremowania miodu	5	11.269,75	2	7.447,15	15	45.037,63
Suma końcowa	1.204	740.853,54	1.446	761.998,01	4.058	2.659.185,67

(dowód: akta kontroli str. 176-192)

Ustalono
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność kontrolowanej jednostki w badanym zakresie.

4. Nadzór nad realizacją programów wsparcia pszczelarstwa.

W 2015 r. Prezes Tadeusz Dylon wraz z Wiceprezesem Związku Panem Marianem Baranem przeprowadzili 2 kontrole u beneficjentów korzystających z programu dofinansowania zakupu sprzętu pszczelarskiego w sezonie 2014/15, na łączną kwotę 1.796,75 zł.

W 2016 r. Prezes wraz z Członkiem Zarządu Panem Romanem Jasińskim przeprowadzili 3 kontrole u beneficjentów korzystających z programu dofinansowania zakupu sprzętu pszczelarskiego w sezonie 2015/16, na łączną kwotę 4.080,07 zł.

We wszystkich, wskazanych wyżej, przypadkach stwierdzono, że:

- sprzęt znajdował się w posiadaniu kontrolowanego i był w należyтым stanie technicznym zgodnym z fakturą zakupu,
- sprzęt został oznaczony napisem „ARR-Rok zakupu”,
- przechowywano dokumentację finansową na zakup sprzętu.

(dowód: akta kontroli str. 483-487)

Związek nie przeprowadzał innych kontroli dotyczących udzielonego w poprzednich sezonach wsparcia. Nie przeprowadzano także innych kontroli, które nie wynikałyby z zawartych z odbiorcami końcowymi umów.

Prezes Tadeusz Dylon w sprawie prowadzonych kontroli u beneficjentów końcowych wyjaśnił ponadto, że „oprócz tych formalnych kontroli jednostkowych

Związek ma nadzór nad sposobem wykorzystania pomocy w formie badania dokumentów każdej jednostkowej pomocy na zakup sprzętu pszczelarskiego. Dostajemy potwierdzone za zgodność z oryginałem kopie przelewów i faktur za zakupiony sprzęt i inne wymagane umowami dokumenty np. polis ubezpieczenia sprzętu.”

(dowód: akta kontroli str. 112-115)

Agencja Rynku Rolnego w latach 2013-2016 przeprowadziła w Związku łącznie 13 kontroli realizacji obowiązków wynikających z zawartych umów. W raportach kontroli (oprócz kontroli dotyczących szkoleń, które przeprowadzano w dniu szkolenia) podawano także wartość netto projektu. Wartość ta wynikała z wniosków o refundację składanych do ARR przez Związek.

W latach 2013-2016 ARR przeprowadziła w Związku następujące kontrole:

- 5 dotyczących sezonu 2012-2013 (szkolenie, analiza jakości miodu – wartość 8.390,16 zł, zakup leków do zwalczania warrozy – wartość 341.442,59 zł, zakup pszczół - wartość 254.611,36 zł, zakup sprzętu pszczelarskiego – wartość 464.342,36 zł);
- 2 dotyczących sezonu 2013-2014 (zakup leków do zwalczania warrozy – wartość 396.877,57 zł, zakup pszczół – wartość 214.378,86 zł);
- 2 dotyczące sezonu 2014-2015 (szkolenie, zakup pszczół – wartość 253.231,24 zł) oraz
- 4 dotyczące sezonu 2015-2016 (analiza jakości miodu – wartość 6.849,69 zł, zakup leków do zwalczania warrozy – wartość 448.564,42 zł, zakup sprzętu pszczelarskiego – wartość 771.142,08 zł, zakup przyczep (lawet) do przewozu uli – wartość 40.680,37 zł).

Ponadto przeprowadzono 3 kontrole u beneficjentów końcowych pomocy:

- 2 w zakresie zakupu sprzętu pszczelarskiego za sezon 2012/2013 i 2015/2016 (skontrolowano także 2 wcześniejsze sezony, w których beneficjent uzyskał pomoc);
- 1 w zakresie zakupu przyczep (lawet) do przewozu uli za sezon 2015/2016.

Zasięgano także telefonicznych wyjaśnień od 3 beneficjentów końcowych pomocy w każdym ww. przypadku kontroli dotyczącej analizy jakości miodu, zakupu leków do zwalczania warrozy oraz zakupu pszczół.

Stwierdzone w raportach uchybienia dotyczyły błędów pisarskich lub technicznych.

(dowód: akta kontroli str. 121-167)

W związku z realizacją obowiązków wynikających z umów zawartych z Agencją w ramach mechanizmu wsparcia Związek był kontrolowany przez:

- Wojewódzki Inspektorat Jakości Handlowej Artykułów Rolno Spożywczych w Rzeszowie. Kontrola przeprowadzona w 2014 r. roku, w zakresie realizacji mechanizmu Wspólnej Polityki Rolnej „Wsparcie rynku produktów pszczelich” za rok budżetowy 2012/2013, nie wykazała nieprawidłowości;
- Urząd Kontroli Skarbowej w Rzeszowie. Kontrola przeprowadzona w 2013 r. w zakresie celowości i zgodności z prawem gospodarowania środkami publicznymi za lata 2009-2011, w tym w szczególności przyznanych przez ARR w ramach mechanizmu „Wsparcie rynku produktów pszczelich”, nie wykazała nieprawidłowości.

Innych kontroli związanych z mechanizmami wsparcia z ARR nie było.

(dowód: akta kontroli str. 500-513)

Prezes Tadeusz Dylon wyjaśnił, że „nie ma wiedzy czy inne organy kontrolne np. KE przeprowadzały kontrole u beneficjentów końcowych pomocy”.

(dowód: akta kontroli str. 112-115)

Wojewódzki Lekarz Weterynarii (WIW) w sprawie kontroli przeprowadzanych w pasiekach przez Powiatowych Lekarzy Weterynarii poinformował, że „w art. 4 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt (Dz. U. z 2014 r., poz. 1539, z późn zm.) zwanej dalej ustawą zakaźną zapisano, że cyt. „podmiot prowadzący działalność nadzorowaną(...) jest obowiązany spełniać wymagania weterynaryjne określone dla danego rodzaju i zakresu prowadzonej działalności nadzorowanej”. [...] Zatem gospodarstwa pasieczne, które umieszczają na rynku pszczoły lub produkty pozyskane od nich powinny dokonać rejestracji swej działalności u właściwego miejscowo PLW. Należy tutaj wskazać, że te gospodarstwa pasieczne, które nie spełniają powyższego wymogu (utrzymywanie na potrzeby własne) nie są zobligowane prawem do dopełnienia tego obowiązku.

Powiatowi lekarze weterynarii przeprowadzają kontrole w pasiekach zarejestrowanych, o których wiedzą dzięki prowadzonemu rejestrowi działalności nadzorowanej. Kontrole w innych niż powyższe pasiekach możliwe są w przypadku prowadzonych działań perlustracyjnych np. wokół stwierdzonego ogniska zgnilca amerykańskiego (złośliwego) pszczoł, choroby zwalczanej z urzędu, na podstawie wywiadu środowiskowego lub też donosu/skargi”.

W sprawie stosowania leków przeciwko chorobom pszczoł wyjaśnił, że „działania związane z leczeniem zwierząt nie należą do kompetencji organów Inspekcji Weterynaryjnej i prowadzone są przez lekarzy weterynarii wolnej praktyki, nad którymi nadzór sprawuje izba lekarsko-weterynaryjna.”

W sprawie liczby powiatowych lekarzy weterynarii w Województwie Podkarpackim i ich przygotowania merytorycznego do przeprowadzania kontroli w pasiekach wyjaśnił, że „w województwie podkarpackim, w każdym z 21 powiatów funkcjonuje powiatowy inspektorat weterynarii [...]. Ogrom działań realizowanych przez powiatowych lekarzy weterynarii przy ograniczonej obsadzie kadrowej w PIW stwarza ograniczone możliwości kontrolne. Według informacji przekazanych przez powiatowych lekarzy - jedynie w 2 powiatach wykazano lekarza weterynarii wolnej praktyki posiadającego specjalizację z chorób owadów użytkowych.”

Z załączonego do wyjaśnień zestawienia wynika, że na 40 lekarzy weterynarii będących pracownikami Inspekcji Weterynaryjnej zajmujących się zdrowiem i ochroną pszczoł przypada 5.973 zarejestrowanych pasiek, co stanowi średnią 149 pasiek na jednego lekarza weterynarii.

W sprawie działań podejmowanych przez Powiatowych Lekarzy Weterynarii w celu zarejestrowania pasieki (w sytuacji występowania takiego obowiązku) WIW wyjaśnił, że „w związku z tym, iż w przypadku ujawnienia pasieki nierejestrowanej podczas działań związanych z likwidacją choroby zwalczanej z urzędu nie przysługuje odszkodowanie z budżetu państwa, PLW podczas prowadzonych szkoleń i spotkań z pszczelarzami zachęcają do rejestrowania swojej działalności. Ponadto prowadzone są inne działania zmierzające do rejestracji przedmiotowej działalności, dla przykładu w powiecie przemyskim konieczne jest przedłożenie stosownego zaświadczenia o wpisie do rejestru podmiotów nadzorowanych prowadzonego przez PLW celem zarejestrowania się pszczelarza w związku pszczelarstwie.”

(dowód: akta kontroli str. 494-499)

W okresie objętym kontrolą odbiorcy końcowi nie zgłaszali Związkowi formalnych skarg/uwag dotyczących realizacji pomocy w ramach KPWP.

W 2014 r. Związek otrzymał do wiadomości pismo kierowane przez Zarząd Koła Pszczelarzy w Dębicy do Polskiego Związku Pszczelarzy, w którym zwrócili się oni o podjęcie działań w sprawie zmiany systemu dopłat dla pszczelarzy.

W piśmie podniesiono m.in, że:

- wraz z system dopłat wzrosły ceny sprzętu i leków i na dopłatach korzystają wyłącznie producenci (podano, że ceny niektórych sprzętów wzrosły o 100%),
- najwłaściwsza byłaby forma dopłaty do ula ponieważ kierowana byłaby bezpośrednio do pszczelarza,
- w Internecie można znaleźć oferty sprzedaży sprzętu pszczelarskiego w różnych cenach u tych samych producentów tj. z dopłatą i kilkadziesiąt procent taniej bez dopłat.

(dowód: akta kontroli str. 112-115, 514-515)

Prezes Tadeusz Dylon w powyższych kwestiach wyjaśnił, że *„nie było przypadków składania skarg lub uwag przez odbiorców końcowych. [...] Wszystkie nasze działania podejmujemy w terminach wynikających z zawartych umów, dokładamy też najwyższej staranności, aby pomagać pszczelarzom dobrze wypełnić ich zobowiązania”*.

W sprawie ww. pisma koła pszczelarzy w Dębicy Tadeusz Dylon wyjaśnił, że *„kwestie podnoszone przez Koło w Dębicy tj. wzrost cen sprzętu pszczelarskiego i leków po wprowadzeniu dopłat i inny sposób udzielania pomocy np. do ula są Polskiemu Związkowi Pszczelarzy znane. Podnosiliśmy je często na spotkaniach w PZP. Krajowy Program Wsparcia Pszczelarstwa nie zmienia się jednak w tym kierunku, a zatem stwierdzić można, że działania takie, o ile były prowadzone to były nieskuteczne”*.

(dowód: akta kontroli str. 112-115)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena cząstkowa

NIK stwierdza, że nadzór nad realizacją zadań w zakresie wsparcia pszczelarstwa był sprawowany. Związek weryfikował dokumenty składane przez koła pszczelarzy i samych beneficjentów końcowych w poszczególnych programach wsparcia. Na bieżąco poddawano analizie spełnianie warunków formalnych przez pszczelarzy np. dotyczące wielkości gospodarstwa rolnego (jednostka ESU) i wymaganej liczby rodzin pszczelich, jaka pozwalała uzyskać pomoc. Liczba zawartych umów w zakresie dofinansowania zakupu sprzętu pszczelarskiego, których w 3 sezonach podpisano 1.252 oraz obsługa formalna projektów zakupu pszczół i leków do zwalczania warrozy, w których pomoc świadczone w 7.946 przypadkach świadczy o bardzo dużym nakładzie pracy, jaką wykonywał Związek w toku realizacji programów wsparcia (umowy, korespondencja, weryfikacja dokumentów).

Związek od 2015 r. wykorzystywał, przewidzianą w umowach z beneficjentami końcowymi pomocy, możliwość i przeprowadzał kontrole dotyczące nałożonych zobowiązań. Kontrole te wykazały, że beneficjenci spełniali warunki przewidziane w umowach i posiadali zakupiony sprzęt oraz wymaganą dokumentację finansową. Związek był także sam poddawany kontrolom, związanym z udziałem w KPWP, przez zewnętrzne instytucje. Kontrole te nie wykazały nieprawidłowości.

IV. Pozostałe informacje i pouczenia

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach, jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie *Kontrol*³, kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Rzeszowie.

Rzeszów, dnia grudnia 2016 r.

Dariusz Herda
doradca prawny

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Rzeszowie

Dyrektor
Wiesław Motyka

.....
Podpis

.....
Podpis

³ Dz. U. z 2015 r. poz. 1096 oraz z 2016 r. poz. 677